

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 9P/133/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5618203106
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Slavomíra Mlynarčíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2019:5618203106.4

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloletú K. A., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom S. XXX/X, R. V., zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa matky J. Š. K., nar. X. X. XXXX, trvale bytom S. XXX/X, R. V., zastúpenej advokátkou JUDr. Zuzanou Medveckou, so sídlom Garbiarska 695, Liptovský Mikuláš, a otca J. L. A., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom Č.Y. XXXX/XB, E. X., okres Senec, zastúpeného Advokátska kancelária Zuzana Papšíková, s.r.o., so sídlom Jégého 8, Bratislava, IČO: 36 800 040, v konaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, takto

rozhodol:

I. Súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia odovzdaním maloletej K. A., nar. XX. X. XXXX z a m i e t a.

II. Súd z a č í n a konanie o nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia maloletej K. A., nar. XX. X. XXXX do osobnej starostlivosti.

III. Súd n a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie: Maloletá K. A., nar. XX. X. XXXX, sa do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9P/133/2018 z v e r u j e do osobnej starostlivosti matky.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka podala na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 6. 11. 2018 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiada, aby súd maloletú K. A.Ú., nar. XX. X. XXXX dočasne odovzdal do jej osobnej starostlivosti. Súčasne podala návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, ktorým navrhla zveriť dieťa do jej starostlivosti a otca zaviazat' prispievať na výživu maloletej sumou 200,- eur mesačne od podania návrhu a na tvorbu úspor 50,- eur mesačne. Svoj návrh odôvodnila tým, že s otcom maloletej žili v spoločnej domácnosti v Chorvátskom Grobe do 18. 10. 2018, kedy sa spolu s dieťaťom odsťahovala k svojim rodičom do Liptovského Mikuláša. S maloletou majú k dispozícii samostatnú miestnosť. Na chod domácnosti rodičom neprispieva, do budúca si plánuje nájsť samostatné bývanie. Jej príjmom je materský príspevok vo výške 1 300,- eur mesačne. Matka ďalej uviedla, že maloletá sa narodila predčasne, od 9. 11. 2018 začína s rehabilitačnými cvičeniami. Dieťa zapísala do ambulancie detskej lekárky MUDr. Š. na W.. Otec vyjadril nesúhlas s presunom zdravotnej dokumentácie maloletej od predchádzajúcej lekárky. Okrem toho jej otec neodovzdal rodný list dieťaťa a cestovný pas, nechal si aj niektoré vybavenie pre dieťa (napr. autosedačku, odsávačku mlieka). Matka sa obáva sa, že jej otec môže maloletú vziať. Otec sa o dieťa zaujíma približne raz za tri dni prostredníctvom sociálnej siete. Na záver matka dodala, že otcovi nebude brániť v styku s maloletou.

2. O návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodol súd uznesením sp. zn. 9P/133/2018 zo dňa 12. 11. 2018 tak, že maloletú dočasne (do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9P/133/2018) zveril do osobnej starostlivosti

matky. Proti tomuto rozhodnutiu podal otec odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 5CoP/3/2019-100 zo dňa 6. 2. 2019, právoplatným dňa 25. 2. 2019 tak, že napadnuté uznesenie tunajšieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na to, že matka vo svojom návrhu navrhovala vydanie neodkladného opatrenia v zmysle § 367 CMP, spočívajúceho v odovzdaní maloletej do dočasnej starostlivosti matky. Okresný súd pri rozhodovaní o návrhu matky nerozhodol v zmysle petitu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ale rozhodol tak, že maloletú zveril do osobnej starostlivosti matky do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9P/133/2018. Okresný súd sa nevyporiadal s otázkou, či nariaďuje neodkladné opatrenie na základe návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, resp. nariaďuje neodkladné opatrenie bez návrhu.

3. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 24 CMP, konanie je začaté doručením návrhu na začatie konania súdu alebo vydaním uznesenia o začatí konania.

Podľa § 27 CMP, ak sa konanie začalo bez návrhu, doručí súd uznesenie o začatí konania účastníkom do vlastných rúk.

Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

Podľa § 329 ods. 1 prvá veta, ods. 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

Podľa čl. 5 základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

Podľa § 28 ods. 2 ZR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 36 ods. 1 ZR, rodičia mal. dieťaťa, ktorí spolu nežijú môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí ktorému z rodičov zverí mal. dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 391 ods. 2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

4. Na základe rozhodnutia odvolacieho súdu tunajší súd opätovne preskúmal návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia. Podaným návrhom (petitom) sa matka domáha dočasného odovzdania maloletej do jej starostlivosti v zmysle § 367 ods. 1 CMP. Podľa tohto ustanovenia môže súd neodkladným opatrením nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. Takéto neodkladné opatrenie je možné nariadiť na návrh, aj bez návrhu. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že povinnosť odovzdať dieťa do starostlivosti niekoho iného je možné uložiť len tomu, kto má maloleté dieťa pri sebe. Ku dňu podania návrhu a ku dňu vydania tohto uznesenia sa maloleté dieťa nachádza v dispozičnej sfére matky (t. j. matka má maloletú fyzicky pri sebe). Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že v danej veci nie sú splnené zákonné podmienky na nariadenie matkou navrhovaného neodkladného opatrenia, a preto jej návrh v súlade s § 328 ods. 1 CSP v celom rozsahu zamietol. Súd nemôže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým by matke uložil povinnosť odovzdať maloletú do jej starostlivosti, nakoľko maloletú už má matka pri sebe.

5. Súd mal vykonaným dokazovaním osvedčené, že v danej veci je, napriek zamietnutiu návrhu matky, nevyhnutne potrebné, aby boli neodkladne upravené pomery účastníkov, pretože rodičia maloletej spolu nežijú a o jej starostlivosti sa v danom štádiu nedokážu dohodnúť. Súd je toho názoru, že pomery účastníkov konania si vyžadujú okamžitú úpravu neodkladným opatrením, pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu súdu vo veci samej. Neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu (§ 360 ods. 1 CMP). Na základe toho súd začal konanie o nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia maloletej do osobnej starostlivosti.

6. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis (lex specialis) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Tieto osobité neodkladné opatrenia nepredstavujú taxatívny výpočet neodkladných opatrení, ktoré je možné nariadiť v zmysle Civilného mimosporového poriadku. Je možné nariadiť aj iné neodkladné opatrenia, a to s poukazom na § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 325 CSP. V uvedených prípadoch je potrebné použitie všeobecnej úpravy neodkladných opatrení ustanovenej v Civilnom sporovom poriadku. Preto súd pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia vo veci zverenia dieťaťa do osobnej starostlivosti vychádzal zo všeobecného právneho

predpisu, ktorým je Civilný sporový poriadok (lex generalis). Tento v § 325 ods. 2 demonštratívne uvádza niektoré príklady neodkladných opatrení, ktoré môže súd nariadiť. V konaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Pri rozhodovaní súd prihliadal na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho zdravie, vývinové potreby i stabilitu výchovného prostredia. Z návrhu matky mal súd osvedčené, že rodičia maloletej nie sú manželia, od 18. 10. 2018 nežijú v spoločnej domácnosti. Matka spolu s maloletou aktuálne žije u svojich rodičov v Liptovskom Mikuláši, kde dieťa prihlásila k trvalému pobytu. Otec býva v Chorvátskom Grobe. Dôvod opustenia spoločnej domácnosti matka neuviedla. Podľa tvrdení matky jej otec pri odchode zo spoločnej domácnosti odmietol odovzdať dôležité dokumenty týkajúce sa maloletej, ponechal si aj niektoré detské veci. Vyslovila obavu, že jej otec môže maloleté dieťa vziať. V odvolaní proti neodkladnému opatreniu nariadenému dňa 12. 11. 2018 otec poukázal na to, že od narodenia maloletej pomáhal matke so starostlivosťou o dieťa. Problémy začali v období, keď začal chodiť do práce, pretože matka bola s maloletou doma sama. Z dôvodu vzájomných konfliktov matka odišla s maloletou v októbri 2018 pozrieť svojich rodičov do Liptovského Mikuláša. Až neskôr otcovi oznámila, že sa s maloletou nevráti. Matka dieťaťu zmenila trvalý pobyt i detskú lekárku bez jeho súhlasu. Otec uviedol, že s maloletou sa stýka počas víkendov. Vzhľadom na skutočnosť, že maloletá sa od opustenia spoločnej domácnosti matkou nachádza vo faktickej starostlivosti matky na rodičovskej dovolenke, ktorá sa o ňu riadne stará, rešpektujúc citové väzby, vývinové potreby dieťaťa útleho veku a stabilitu výchovného prostredia, nariadil súd aj bez návrhu neodkladné opatrenie, ktorým dočasne, do rozhodnutia vo veci samej, zveril maloletú do osobnej starostlivosti matky. Toto opatrenie nebráni tomu, aby sa otec stýkal s dieťaťom a je právom dieťaťa, aby ostal zachovaný výchovný vplyv obidvoch rodičov. Predovšetkým, aby malo možnosť vybudovať si citové väzby k obidvom rodičom. Pri rozhodovaní vo veci samej o zverení dieťaťa súd hodnotí aj schopnosť rodiča dohodnúť sa o výchove a starostlivosti s druhým rodičom.

7. O návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu sa bude rozhodovať vo veci samej. Za tým účelom súd vykoná dokazovanie a následne po vyhodnotení všetkých dôkazov rozhodne v súlade so záujmom maloletého dieťaťa. Po dokazovaní vo veci samej určí súd výživné v takej výške, ktorá bude zodpovedať odôvodneným potrebám dieťaťa a súčasne schopnostiam a možnostiam povinného.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu, vo výroku I. a III., možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak (§ 332 ods. 1 CSP).

Proti tomuto uzneseniu, vo výroku II., odvolanie nie je prípustné (§ 355 ods. 2, § 357 CSP).